

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő,
egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkreve-Nándor könyvnyomdája Családok lakó
ide intézendők a szerkesztési részli ilkö közlemények
hirdetések és mindenemű penzilletkek

Az Országos Birtokrendező Bíróság munkája a földbirtok reform életbeléptetése óta.

A múlt szerdán tették közzé a földbirtokreform eredményeiről szóló hivatalos kimutatást. Számszerűség szempontjából az eredmény az előző évihez képest kevés változást mutat, mert a múlt évben az OFB már csak a folyamatba vett ügyek lebonyolításával foglalkozott, január elsejétől pedig a földbirtokrendezőbíróság megváltást már nem mondhat ki, legfeljebb folyamatban levő ügyekben és csak a minisztertanács felhatalmazása alapján.

A kimutatásból kiderül, hogy az OFB meglehetősen kiterjedtellen alkalmaszta az állami megváltás jogát, amit bizonyít, hogy a 3567 községből csak 242 olyan van, ahol a birtokrendező eljárást megváltás nélkül szűn meg. Igénybevett az OFB 3325 évben 940.048 katasztrális hold földet, ebből 482.217 katasztrális hold vagyonváltásig hold. A megváltott területeiből 141.335 hold a háború alatt szerzett birtok. A nagybirtok a vagyonváltásigföldeken kívül a megváltás során még 207.116 hold földet adott le. A birtokpolitika rendeli kezésére álló földterületeiből 259.762 házhelyet, 408.407 törpe és kisbirtokot és 919 közös legelőt alakítottak. A házhelyek számar 58.591, a törpe- és kisbirtokok számar 690.706, egül pedig a közlegelők részére 87.950 hold föld jutott. A kis középirtokok letesítésére, valamint megerősítésére felhasználta 690.706 holdból földet kapott 2661 arany vagy ezüst vitézégi érmes földműves, 20.995 hadirokkant, 25.678 ha diózeveg, 1025 felnőtt hadiárva, 185.237 mezőgazdasági birtokos, 113.730 kisbirtokos, 3736 közszolgálati alkalmazott, 2104 továbbszolgáló katona, végül pedig 40.937 kisiparos és ipari munkás.

Ezenkívül az OFB még 2126 holdat juttatott a gazdasági ismételőiskoláknak, 16.778 holdat egyéb közcélokra, 14.569 hold felhasználásával pedig 249 esetben kisebb mintagazdaságok létesítését tette lehetővé. A lelkész- és tanítói javadalmak kiegészítésére 11.520 hold földet használt föl. Az elővásárlás révén az OFB rendelkezésére álló földdekből 269 esetben 22.295 holdat osztottak fel kisbirtokokra. A magánügyletekkel történt ingatlaneldarabolások során 476 esetben 149.263 holdat osztottak fel. Kis haszonbérletek alapítására 853 községben 158.684 hold földet vett át az OFB. Mindent összevéve, az OFB tulajdoni juttatásával vagy ezt pótló hosszú haszonbérlettel 1.162.480 holdat és 219 négyyszögöllet, rendez haszonbérletek átvétele révén pedig 106.814 holdat használt fel. Az OFB működése

folytán tehát összesen 1,269.294 hold 1039 négyyszögöllet jutott a földbirtokreform céljaira.

Az OMGE igazgatósága elhatározta, hogy a földreform gazdasági és szociális hatásait társadalmi uton teszi vizsgálat tárgyává. Összes tagjaihoz és a községek előjáróságaihoz kérdőíveket küldött, amelyeken arra kér választ, hogy javult-e a földhöz jutott kisemberek gazdasági helyzete, elégedettek-e és általában jelentkezőnek-e kedvező változások a társadalmi béke szempontjából, amelynek érdekében a földreformot végrehajtották.

**A magyar fogyasztó
ma 70.000 munkásnak és 7000 tisztviselőnek ad kenyeret a külföldön.**

Ma a munkanélküliség az ország egyik legnagyobb és legszomorúbb probléma. A munkanélküliség a nép nyomora, a boldogság és egyb teveszmék taloságos meleggyá. Hogy lehet segíteni rajta?

Válasz: ha mindenki magyar árut vesz.

Miért? Mert a statisztika tanúsága szerint 1929-ben még mindig 655 millió pengő értékű külföldi ipari felgyártmányt és kész iparcikket hozunk be az országba. Ez egyrészt azt jelenti, hogy Magyarországon ma még mindig minden egyes állampolgár, beleértve az agyokat és csecsemőket is, fejéknél 76 P értékű külföldi árucikket fogyaszt évente, másrészt pedig azt eredményezi, hogy Magyarország 1929-ben mindezen importált cikkek előállításánál 70.000 munkásnak és 7000 tisztviselőnek biztosított kenyeret a külföldön ugyanakkor, amikor az országban több mint 55.000 ipari munkanélküli kenyer nélkül nyomorog.

Ez megdöbbenítő tényállás, amelyen minden magyar embernek segítenie hazafias és emberi kötelessége.

Mi a segítés módja? Csökkenteni a felgyártmányok és készárak importját ameddig csak lehet. A magyar fogyasztó ma már minden cikkből megfelelő magyar árut kaphat és csak elvéve lesznek olyan különleges gépek, készülékek és természetesen speciális nyersanyagok stb, amelyek a külföldről továbbra is importálndók lesznek. Arra tehát nem számíthatunk, hogy a külföldi árukat teljesen kisorsítva munkás és 7000 külföldi tisztviselő helyett 70 ezer magyar munkásnak és 7000 magyar tisztviselőnek fogunk tudni kenyeret adni, de számíthatunk arra, hogy a magyar termelés tervszerű és következetes pártolással, vagyis minden lehető alkalommal magyar áruk vásárlásával oly naggyá növelhetjük a belföldi fogyasztást, hogy annak kielégítése céljából az összes magyar ipari munkanélkülieket,

munkásokat és tisztviselőket egyaránt foglalkoztatni fogjuk tudni. A munkanélküliségért, a nép nyomoráért, a boldogság teveszmék terjedéséért tehát mindenki felelős, aki indokolatlanul és kényszerítő szükség esetén kívül is külföldi árut vesz. Magyar árut kell vásárolni kivétel nélkül mindenkinek, hogy a saját import-fejlesztését a minimumra csökkentse. Senki sem hátríthatja át másra ezt a kötelezettséget!

Mindezek után ma még joggal mondhatjuk tehát minden magyar fogyasztónak, hogy

lejtvótád erejéig te is oka vagy a magyar munkanélküliségnek, mert nem mindig magyar árut vásároltál.

Miért szükséges a műtrágyázás?

A növények fejlődésükhöz és növekedésükhöz szükséges anyagok nagy részét gyökereik által a talajból szerzik, a termelőföldből veszik fel. A növények learatása, leszüretelése, gyümölcszedés, burgonya és répaszedés által a talajról távolítunk el anyagokat. Öröm a jó termés, de talán csak kevés gazdának jut eszébe, hogy minden zsák gabonával, minden szeker répával és szénával, minden hordó borral, minden kosár gyümölcsevel, kocsiderek zöldséggel és káposztával stb. a termőtalaj válik szegényebbé. A gazdaságban felejtett gabona takarmány anyagainak egy része az istállótrágyával visszakerül a földbe. Az eladott termékek tápanyagai azonban elvesztek a termőföldre nézve.

Az egyes növények a talajból kis mennyiségű anyagot vesznek fel. Mégis évről-évre igen jelentős az az anyagvesztés, ami a növényzet által a talajból kivonódik. Vizsgálatok és számítások szerint egy katasztrális holdról átlagosan a gabonafélék 119 kg., a hüvelyesek 130 kg., a burgonya 153 kg., a cukorrepa 211 kg., a rétiszéna 193 kg. ásványi anyagot távolít el. Ezzel szemben a talaj tápanyagainak képződése, az elmalás, elég lassú folyamat. Legálábbis nem oly gyors, hogy az állandó és rendszeres növénytermelés által a talajból kivont tápsókat pótolni tudná. Ezért minden föld (szántó, rét, legelő, szőlő stb.) amelyről csak eltávolítják a termelvényeket, de a tápsókat nem pótolják, előbb-utóbb kimerül, elerőtlenedik és olyan lesz, mint a kiaknázott bánya.

Csak a bibliai szegény asszony olajos korbója volt kifogyhatatlan. A legjobb föld nem kimeríthetetlen kincs bánya. Bizony elgyengül és csökkenő termések után sokszor a bevetett magot is alig adja vissza. Éppen ezért a termőfölddel törődni kell. Jó megmunkálással, alapos talajmiveléssel, tervszerű és elegendő

trágyázással, valamint talajjavítással a területőrös fenn kell tartani.

Valamikor, régebben, sok ezer évvel ezelőtt nem voltak ilyen gondoljai a gazdáknak. Csak vetett és aratott, a többit a jó Istenre bízta. Ma már nem ez a helyzet. Az évezredek és állandó növénytermelés folytán fogyóban vannak azok az oldható tápsók a talajban, amelyek a növényzet fejlődéséhez elengedhetetlenül szükségesek. A növény által fel nem vehető, nem oldódó tápanyag bőven van a földben. Ezek elmállása, oldódása azonban lassú. Így feltétlenül pótolni kell az elvett anyagokat, azok egy részét vissza kell adni a földnek. E pótlást végzi a trágya.

Azt mondhatná valaki: sok az állatom, az összes istállótrágyát kihordom a szántóföldre. Hát ez nem elég? Bizony nem. 100 mázsa istállótrágyában csak mintegy 130-150 kg. tápanyag van, amiből 50 kg. nitrogén, 26 kg. foszfor-sav és 60 kg. a káli. Csak istállótrágyával tehát a növények által kivont anyagokat pótolni nem tudom. Hol van még a többtermés? Ma pedig csak úgy lesz a gazdálkodás jövedelmező, ha ugyanazon a területen ugyanazon erővel többet tudunk termelni és jobbat. Növelni kell tehát a talaj tápsóit, erősíteni, termékpesebbé tenni a talajt, akkor szaporodik majd a keresztek, szénás kazlak, burgonyával teli zsákok száma és nagyobb lesz jövedelmünk, hasznunk is!

Másrészt az istállótrágya mennyiségét nem áll módunkban növelni. Nem tarthatunk lovat, szarvasmarhát stb. egy bizonyos számmal többet, mert nem tudunk elegendő eleséget termelni. A vásárolt takarmány pedig megdrágítja a gazdálkodást. Így más módon kell segíteni magunkon. Másként kell elérnünk azt, hogy termésünk nagyobbodjék. Mútrágyát kell használnunk.

Mútrágya minden oly gyári uton előállított termétnövelő anyag, amelyben igen tömény, koncentrált állapotban van a növényi tápsó. Mig 100 mázsa istállótrágyában csak 26 kg. a foszfor-sav, addig 100 mázsa szuperfoszfát 1800 kg. foszfor-savat tartalmaz. Egy és fél mázsa szuperfoszfáttal tehát ugyanazt a hatást érhetjük el, mint 80-100 mázsa istállótrágyával. Meg kell azonban jegyezni, hogy a mútrágyák az istállótrágyát nem pótolják. Az istállótrágya ugyanis lazítja, porhanyóvá teszi a talajt, humuszképző anyagokat visz a talajba és annak tulajdonságait javítja. A mútrágyák kiegészítik, növelik az istállótrágya hatását, gyarapítják a talaj tápsóit. Istállótrágya azonfelül nem kerül minden évben minden táblára. A terméssel, azonban minden évben kivonunk a talajból bizonyos mennyiségű tápsót. Mivel a mútrágyát évenként módunkban van kiszórni a talajra, pótolhatjuk annak veszteségét és így növelhetjük a várható termés nagyságát.

A mútrágya hatása és alkalmazásának fontossága azonban abban áll, hogy azokat a tápsókat adhatjuk vissza a talajnak és olyan mennyiségben, amelyek abból hiányoznak, vagy kis mértékben vannak meg. Végül oly mútrágyákat használhatunk, amelyekre a termesztenő növényeknek különösen szükségük van.

Mútrágyát tehát azért szükséges használnunk, hogy több és jobb minőségű legyen termésünk és így nagyobbjék hasznunk, jövedelmünk.

Budapest. Szanyi István kir. fővegysz.

Tanud meg a »Magyar Hét« tanításait, hogy hasznos polgára lehess hazánknak. A »Magyar Hét« október 18-26-ig tart.

H I R E K.

Október 6-iki ünnepélyek közszűnkben

Celldömök község mint minden évben, az ideén is megünnepli az aradi tizenhárom vértanu kivégzésének gyászünnepét. Délelőtti 8 órakor a templomban istentisztelet volt, délután pedig a polgári iskolaiban műsoros ünnepély tartott. Az ünnepélyt a tüzoltók fuvós zenekara nyitotta meg. Varga Gyula »Ébresztő« c. költeményét, Ihsz Olga polgári iskolai tanuló szavalta. Jánosy Gábor országgy. képviselő mondotta az emlékhészédet. Ruzsa Ida polg. isk. tanuló Rudnyánszky Gy. »Honleány« című költeményét szavalta. Frank István p. isk. tanuló Szalay K. »Az aradi gólgóthán« c. költeményét szavalta el, végül pedig a Himnusz eléneklésével véget ért az ünnepély.

Ehunyt igazgató-tanító. Virag Karoly papoci rom. kath. igazgató-tanító pénteken este 65 éves korában hirtelen elhunyt. A tanítói pályán 43 évig működött és ez idő alatt sok gyermeket vezetett be az iras, olvasás tudományába, a hit és huzs-releibe. A ke-menesfalji rom. kath. tanítóegyletnek hosszú ideig elnöke volt. Temetése ma délután 4 órakor lesz Papocson.

Keresztelik Celldömök utcáit. Az előjárásán egy rég elhalt kivánsága megvalósulását látjuk nehány nap óta, átkezesztelik a régen megszokott jönevű és a celnak tökéletesen megcélzottakat olyan nevekre keresztelték át, mely nevek egyikét-másikat már régen elfeledtük, vagy pedig arra, hogy nevek megörökítve legyen, semmi érdemet nem szereztek. Lesznek olyan utca nevek melyeknek kimondásába beletörök a magyar ember nyelve. Így kapunk Klebelsberg Kunó gróf, Schwöder Ervin, Dulovits utcákat. A megszokott Sági utcát is átkezesztették. Eddig az idegen ember, aki Ságot kereste, a sági utcával rátalált, aki Mersére akart menni, a mersői utcáról, aki Mesteribe akart menni, a mesteri utcát kereste, aki a régi és híres Nemesdömöki utcát kereste, a nemesdömöki utcán odatalált. Megmentjük a Csonkakamagyarországot, összedölnék a trianoni határok önként, mert az utcák ezután úgy lesznek számozva, hogy egyik oldalon a páros számok, a másik

SCHRIKKER SÁNDOR FAISKOLÁJA

ALSÓTEKERES-PUSZTA, U. P. LEPSÉNY INTERURBAN TELEFON: LEPSÉNY. 10

Gyümölcsfák, rózsák, díszcserjék, örökzöldek

KÉPES SZÁMLÁZÓZÉKEKET DIJMENTESEN KÜLDÖK

oldalán a páratlan számok lesznek. De ezek az athelyezések is pénzbe kerülnek, még pedig darabonként 50 fillérbe. Sebaj, jól megy a dolgunk, van pénzünk tozódunk a jöletben, mit nekünk a rongyos 50 fillér. De van egy cifrább esete is. Most mikor ezeket az utcajelző táblákat olvassuk, vesszük csak észre, hogy eddig nem tudtuk a helyesírást. Csak most tudjuk, hogy ezután gróf Tisza István nevét ezután Tisza István grófnak, dr. Géfin Lajos nevét Géfin Lajos dr. nak kell írni — s így tovább.

Kiesett a vonatból. Kovács Ferenc zalaegerszegi vonatvezető Boba és Pálfa állomások között véletlen folytán kiesett a Celldömök zalaegerszegi személyvonat kalauz kocsijából. A vonat személyzete csak Palfán a megállással vette észre, hogy a vonatvezető hiányzik, de a kalauzkocsiból való kiesését sem a mozdonyvezető, sem a vonat többi személyzete nem vette észre és a súlyosan megsebesült vonatvezetőt egy Zalaegerszegről jövő vonat szett.

A vidéki urihölgyek buda és szörme-szükségletüket rendszerint a fővárosban szerzik be. Az országzserte előnyösen ismert PALGYAI képesített szűkszmester cégnél (Budapest, Nagymező-utca -20) képrázatosan gazdag választékot talál a vidéki vevő, — az árak szembeötlően jutányosak és fizetési könnyítéseket nyujt. Hölgyeink Palgyainál bizalommal és jól vásárolhatnak. Uj bunda-divatlapját bárkinek ingyen küldi meg.

JOT TESZ!!!
Önmagával és rádiójával, ha VALVO csövet használ.
Kapható: Koczor Dániel rádiószakküzletben.

Evangelikus ifjúsági konferencia. A ke-menesfalji ev. ifjúsági egyesület folyó hó 6-7-én konferenciát tartott Celldömökön az új evangelikus iskolában, melyen résztvettek az országos KIE megbízásából Dobos Gyula és Kovács Peter egyesületi titkárok. A konferencia célja az ev. ifjúsági egyesületek hathatósabb megszervezése és kulturájának kibővítése volt.

Képkiallítás Celldömökön. A Korona szálló nagytermében a budapesti »Solyomosi Képszalon« rendkívül gazdag és értékes anyagi képkiallítása nyílt meg. A magyar képzőművészek színe java közül megemlítjük: Iványi Grünwaldot, Kézdi Kovács Lászlót, Boemán Rittát, Komáromi Kaczk Endrét, Pálya Celeszt, Neogrady Antalt, Kukan Gézat, Visky Jánost, Aradi Edvi Ilést, Kacziány Ödönt, Kárpáthy Lászlót, Olgay Ferencot, Glatter Arminot, Hermann Lipótot és még kb. 80 magyar festőművészt, kik szebbnél-szebb alkotásaikkal vannak a kiállításon képviselve. A kiállítás

meg. A heli r
A l
készcsp
lepetést
Pelle
darabjat
meg Durt
cserszesz
A
belekerer
gy bog
a cserkez
a sze
biro, meg
Béla, Pál
müdenki
iznyeket
és Durbins
Bognar
a komir
kidolozat
vetest, ha
tabo ro
töl egyig
Ivackovics
Bognar
tettek és
Reisinger
denki me
Béla és T
Sok m
kület
nyok a
rajtaülés
A zenei
és Simon
mény volt
monkjan
stílusa, l
discerik. A
nál Sopán
amellyel a
zetei miaz
lök kizsem
rendezi
ó kit
köszönet
csoljuk a t
löknek.
A
érvengades
nyos list
mely
fordulója
szivánk,
ez a törté
otlik
Szent
ismerős
iskolák
néztek
nagyon
a francia
képekre
A Szent
áll hőnebe
térésében
Agoston
jobban
Szent
fiatal
alapján
lét, min
150000
kézel.
pe
ört.
gadjia a
A V
néhány
Az egész
Ferenc
balyozza
jartija a
ezáltal új
keserűn
fűszert
nak
október 1

uj száma érdekes cikket közöl, melyet Miss Magyarország küldött Rio de Janeiróból a szépségverseny lezajlása után. Szapionczay Eva írja az izgatatosan érdekes választást. Csupa egyéni impresszió és érdekes meglátás ennek a fiatal lányok irói készséggel megírt cikke. Sok érdekes kép, a választás legérdekesebb jenetjei illusztráltak. Miss Magyarország cikkét. Incze Sándor részletes cikkben számol be az »Európa« nevű két százas óceánjárón való útjáról. Négy nap és huszonkét óra alatt tette meg az utat Európából Amerikába. A Neuzeti Színház njónaságának, Zilahy Lajos új darabjának legérdekesebb jeleneteit közli pompás képekben a Színházi Élet új száma, amely sok cikket, riportot és rengeteg képet kívüli három felvonásos azindarabot, gyermekjátékot és érdekes kotta mellékletet ad. A Színházi Élet új számaának ára 1 P, negyedévi előzetesi díj 10 P. Kiadóhivatal Budapest VI. Aradi utca 8.

Köznevelnyilvanítás. A 366. számú Kapisztr.-u János cserkész-capat az elnökségével kapcsolatban a következő felülízetések történetek: Szógyény Marich Ferencné grófnő 10 P, Jándi Bernardin dómolki apat, dr. Horváth Károly, dr. Pinter József, Németh Sándor, Zibohszky Dezső, Abraham István 5—5 P, Galba Vince, Szágán János, Hohkold István, Hochkolczér István 3—3 P, Almási János, Schütz Gyula, Simon Sándor, Bardoss Béla Sárvar, Főbert Lajos, Marton Pál, v. Gyika István 2—2 P, Krüner Nőverek 1.50 P, Nagy József 1.20 P, Ud. Ujtz András, Dukus Aurél, Kláfl Mihály, Vamossy István, Póczik Ferencné, Szabó Jenő 1—1 P, Geiler József 80 fillér, Gersely Kálmán, Grassanovits László, Halasz Kálmán 50 fillér, Fördös Imre, N. N. 40 fillér, N. N. N. N. 30 fillér, N. N. N. N. 20 fillér. Ezen hazafias celt szolgáló adományokért szinten is köszönetet mond a Parancsnokság.

Gyönyörű szilnas műmelléklettel jelent meg a »Kertészeti Lapok« legutóbbi száma, amely a kertészeket és a kertészkedéssel foglalkozókat érdeklő sok értékes gyakorlati közlemény mellett a kertészek gazdasági és társadalmi kérdéseit is alapos közleményekben tárgyalta. Állandó melléklete a »Virágos Budapest« — Virágos Magyarország, amely a virágkertészet köréből tartalmaz nagyon tanulságos közleményeket és megkapó szép, művészi fénykép-felvételeket. A »Kertészeti Lapok« előfizetési ára a műmelléklettel együtt negyedévre 4 P. Mutatvány-számot 1 pengőért küldi a kiadóhivatal Budapest VII. Dobány-utca 20.

A »Magyar Hét« az »egész magyar nemzet minden egyes társadalmi rétegeinek harca a megmaradásért, önmagáért, egy szebb jövőért. A »Magyar Hét« október 18-án kezdődik és 26-ig tart.

Pályázati hirdetés. A szombathelyi üzletvezetőség útján adja tudtára a nav. igazgatósága a vasúti szolgálatra pályázni akaróknak, hogy a megüre-edett állásokat betölténi szándékozik. Az tisedesben levő állások a B) listások részére vannak fenntartva. Hét kauluzjelölti állásra, ebből Szombathelyre öt, Celdömlökre kettő. Jutásra egy előfőt, két kocseirendező Celdömlökre. Egy kiadóóri állásra Nagyencsre. Napibéres kiadóóri állásra Celdömlök, Gecsegymart, Sárvar, Veszprém és Törje állomásokra. Napibéres vonatfékezési állásra Sárvar állomásra. Napibéres irodatiszti állásra Szombathely osztálymérnökséghez. Hét napibéres váltókezelői állásra Ajka, Tapolca, Pádonnahalma, Eplény, Rabapordány és Torony állomásokra. Pályázni szándékozó kerényyeket adják be a szombathelyi üzletvezetőséghez 1930. október 16. ig.

Elnyunt hozzátartozójának Minden-szentekre már most rendelje meg a sarkóvát Singer Mihály kőfaragónál Celdömlök, Sagitovca 25, ahol mindenféle marvány és grant sarkó, egyszerű és díszes kivitelben olcsó árban kapható.

A kenyér-árát is kell szállítani. A buza 16 pengő, a rozs 18 pengő, a kenyérrak, lisztárak ugyanazok, mint a 35 pengős buza és 28 pengős rozs árak mellett. Zalavármegye alispánja utasította a zalavármegyei főszolgabírákat és polgármestereket hogy a kenyér és liszt árának a leszállítására tegyék

meg a szükséges intézkedéseket. Különösen nagy súlyt helyez az alispán arra, hogy a szegény ember kenyere és lisztle legyen olcsóbb. Kivonatol volna, ha Zalavármegye alispánja helyett a belügyminiszter és a népjóléti miniszter lépne akcióba és erőlyes intézkedéssel vetnének véget a kenyérszűrcsának.

A pecsi közszépl tisztviselők a közönmunkaatalányok 40 százalékát ajánlották fel Pecs város inaszgációjára.

A »Magyar Hét« azokra a kötelességekre tanít, amelyeket minden magyar embernek egy egész életen át gyakorolnia kell. Partoljunk a magyar ipart, partoljunk a magyar mezőgazdaságot. A »Magyar Hét« október 18-án kezdődik és 26 ig tart.

A győri Back-malom nem szüntette be üzemet. Főtervezések elkerülése vegett közöljk, hogy a Back Herman Győri Henger-malmát az üzemi nem szüntette be, hanem csak hivatalosainak mondott felhat: hónapra arra az esetre, ha a viszonyok addig nem változnak.

Leszállított miniszteri fizetések. Nem áruunk, hanem a praktikus Nemetsországban leszállították a miniszteri fizetéseket 20 százalékkal. A közalkalmazottak fizetéseit 6 százalékkal csökkentették. Nálunk a közalkalmazottakon és nyugdíjasokon akarják kezdeni.

A németek oriaraplógépe Budapest. A világ egyik legnagyobb replögépe, a G. 38. mit szombaton reggel Berlinből európai körröpölesre indult. A hatalmas gép szárnya 46 méter széles, a gép hossza 23 méter. Harom, egyenkint 800 lóerős motor hajlja, 200 kilométeres sebességgel leszállás nélkül 3500 kilométert tud repülni. Az óriás replögép háromnegyed 10 órakor érkezett Pragaba, onnan két órai tartózkodás után indult tovább Bécs felé, ahova háromnegyed 1 órakor ért. Fél 4 órakor indult a gép tovább 30 utassal. 4 órakor ért Győr fölé és már fél 5 előtt leszállt a mátyásföldi replögéper-n, ahol nagy ünnepegygyi fogadták. Az óriás replögépe a mátyásföldi replögépen beült Horthy Miklós kormányzó, Gömbös Gyula honvedelmi miniszter, Kárpáthy Kamilló, a honvédegy főparancsnok és negyedórás sítárepülésre indultak Budapest fölé. A G. 38. vasárnap reggel repült tovább Belgrad felé.

Mindeki, aki saját fogyasztásával a magyar mezőgazdasági és ipari termelést segíti: a szebb magyar jövőért építi. A »Magyar Hét« október 18-án kezdődik és 26 ig tart.

Pecének replögétere és replögépei vannak. Október 12 én, ma vasárnap országos jelentőségű ünnepség középpontjába került a pecsi replögéter, ahol ekkor szentelik fel az új hangart és elkeresztelik a harom sport-replögépet Pecs város, Baranya vármegye és Bard Miklós nevével. A magyar aviatika fejlődésének mérőföldke a pecsi replögéter létesítése, mert a pecsi és baranyi akció sikerén keresztül az egész magyar közvélemény a magyar aviatika egéto problémái felé fordult. Pecének ma replögéjárata, pilóta iskolaja, harom sportgépe, gyönyörű replögétere, modern hangartja és aeroklubja van. Fél év alatt 70 repülőgépet gyűjt össze Pécset és Baranyában. A sikert betöltözte a Magyar Radio és a hangbírmondó házszer pengős adományja. Mezalakult a Baranya-pecsi Aero Club, a város ingyen adta a telket a replögéter céljaira, elkészült a hangár és a pilótaiskola növendékei már egyedül, oktató nélkül is bravurosan replögnek. Ennek az általános munkának a betöltése lesz a hangáravatás, amelyre meghívták Horthy Miklós kormányzót, a kormány tagjait, az összes magyar sportreplögé egyesületeket, a törvényhatóságokat, Pecs és Baranya hazafias közönségét. A replögépeket közadakozásból vásárolták.

ígánál, mennyiségét mindenfelé. Külö-

nós idők járnak. A gyümölcsök, az orgonák, a rozsaft egy virágok, mintha nem is az ősz, a növények nyárogatuba menő ideje, hanem a tavasz ébredése következne. Azt mutatja a késői menyörgés és villámok, a nyári záporok, az országsterre lehullott jégesők tömege.

Lezuhat az angol 101 óriás kermányozható léghajó. Mult vasárnap este 68 utassal, rengeteg podgyással, étellemmel felszerelve szállott fel az anglók büszkesége, hogy Indiába repüljön. Az előindulástól számított hetedik órában egy francia városka mellett nagy viharos esőbe került, a vihar erejével nem tudott megbirkózni és a földhöz vágódott. A léghajó tüzelőt fogott, felrobantak a benzintartályai, a gondolába beszorított rettentő mennyiségű gázemelő anyag is felrobant és az egész léghajó porra égett. Az 58 utas közül csak 6 menekült meg igen súlyos égési sebekkel, a többi szénán égett.

Larványos megbetegedések. Celdömlökön felregett a difteritis, Jannu-liában a ronróló toroklob. A hatóság a szükséges intézkedéseket megtette.

Debrecenben megindult az önkéntes adakozás az inaszgák részére. A debreceni polgármester inaszgákot indított és erre a célra első nap 14.646 pengő folyt be. A debreceni bankok havi 1500 pengőt adnak az akcióna.

Né csak azoval partol a magyar ipart hanem minden vasárnapsóddal is. Ezt hirdeti a »Magyar Hét«, mely október 18-án kezdődik és 26 aig tart.

Tisza Kálmán.

Felülki és publicisztikai tanulmány.

88) Irta: Váconay Tamás.

A XVIII. század elején már szó sem igen esik magyar tőz-erről, azért írta Debrecen város 1715 bea, hogy a görögök, rácok, örmények, zsidók, törökök stb. az egész hazát elarasztották s a keresztelmelet kiragadták a mieink kezéből.!) Hogy ezzel az anyagi visszafordulással együtt járt a polgárság értelmi és erkölcsi színvonalának süllyedése is, az természetesen, annak ellenére, hogy akkor még sok oly becses vonast tudtak felmutatni polgáraink, melyek fejlődésük előkészítésénél nagy szerepet játszhattak volna. A városok céhbéli szabályzataikkal, valamint hagyományos szokásaikkal nemcsak becsfeltes és munkaszereelő bíakt s erkölcsös leányokat igyekeztek nevelni, hanem biztosították a tisztas munka szerény, de biztos jutalmazás. A bírói, vagy tanácsosok állás csak érdemes embereknek jutott osztályrészül s az erkölcsi kválifikáció oly szerepet játszott, hogy pl. azt, hogy nő-e valaki, vagy vonatodik ennek a kötelességének eleget tenni, mérlegelés tárgyává tették és bíró vagy tanácsos csak nő, vagy özvegy ember lehetett.!) A céhek is gondoskodtak a közérkölcök épségben tartásáról s a becselenséggel vádolt mester, vagy legény míg magát nem tisztázta, a céhnek még ígyislegényi sern vehetett részt. Ha valaki aruit rosszul, vagy rossz anyagból készítette, árúját elkobozták, a rossz mérteket használatól a kereskedés jogát elvonták, gondoskodtak a szegénygyőről, a betegsegélyezésről, a csatornázásról és a jó ivóvízről, mert a régi városi polgárság több szeretetre és aldozatra volt képes városért, mint a mai Városánra védelmére eskütje kötelezte a polgár s a város e védelem céljából nemcsak puskát és egyéb fogverekeket készített, de agyukat is öntetett. Mindezen értékes és becses tulajdonságaik dacára voltak azonban oly hibák a polgároknak, melyek színvonalukat idővel alább szállították és ezek a fejlődésre alkalmatlan

1) Takács Sándor tanulmánya a Budapesti Szemle 1926. márciusi füzetében.

2) A magyar demokrácia múltja, jelene és jövője c. értékes tanulmányában.

